

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister VWS

Deadline: 10-03-2021

Kenmerk
1841674-219535-PDC19

Zaaknummer
219535

Bijlage(n)
1 (achter de nota)

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Betreft BO sneltesten in funderend onderwijs
Vergaderdatum en tijd 11 maart 2021
Vergaderplaats Webex

Paraaf directeur

*Nms DGV
dij acc.
w/s*

1 Aanleiding en doel overleg

Tijdens het BO spreekt u Arie Slob over de mogelijke inzet van sneltesten in het primair (leerkrachten) en voortgezet onderwijs (leerlingen en leerkrachten). Dit in aanvulling op het reeds bestaande testbeleid.

2 Deelnemers overleg

OCW: Arie Slob, 5.1.2e 5.1.2e
VWS: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e

3 Te bespreken punten

Met OCW is ambtelijk de volgende agenda afgestemd:

1. Begeleide zelfafname en zelftesten:
  - Pilots in VO en PO
  - Toelichting begeleide zelfafname en zelftesten: expertpanel en ontheffing
  - Opschaling
zelftesten (ontheffingsprocedure, po pilot, opschaling)
2. Antigeensneltesten in de GGD-teststraten

Geannoteerde agenda

1. Begeleide zelfafname en zelftesten

Pilots in PO en VO

- Minister Slob heeft aangegeven een toelichting te willen geven over situatie in het VO en over de lopende pilots bij leerlingen en leraren.
- Op dit moment lopen er pilots in het po (leraren) en het vo (leerlingen en leraren).

- In de po-pilot worden leraren zonder klachten en zonder bekende blootstelling preventief getest, waarbij twee methoden vergeleken worden: 1) zelfafname, 2) professionele afname door een commercieel bedrijf.
- Doel is om te bezien welke methode het beste bevalt, of het frequent testen vol te houden is, en of het bijdraagt aan een gevoel van veiligheid.
- In de vo-pilot worden leerlingen en leraren die langer dan een uur bij een besmet persoon in de klas gezeten hebben, maar niet als nauw contact zijn aangemerkt, frequent met sneltesten getest door een commercieel bedrijf.
- Binnen de pilots worden problemen ervaren met de regels rondom begeleiding, mbt bijvoorbeeld persoonsgegevens. Een bepaalde vorm van begeleiding wordt wel wenselijk geacht. Bij het risicogericht testen begeleiding ligt een rol voor de GGD voor de hand, bij het preventief testen kan begeleiding (niet zijnde GGD) ingezet worden.
- Veel van de ervaren problemen van testen op locatie zijn tussentijds gedeeld en worden meegenomen door het deskundigenpanel

Kenmerk
1841674-219535-PDC19

5.1.2e

5.1.2e

Advies:

- U kunt vragen tot wanneer de pilots lopen en welke aanvullende lessen MBVOM verwacht uit de pilots te kunnen halen voor de uitrol en opschaling van sneltesten in het onderwijs.

Toelichting begeleide zelfafname en zelftesten: expertpanel en ontheffing Bestaand testbeleid in de GGD voor leerlingen en leraren:

- Leerlingen en leraren met klachten of voortkomend uit BCO kunnen zich laten testen in de GGD-teststraten. De precieze richtlijnen hiervoor staan toegelicht in bijlage 1.
- Onderwijspersoneel met klachten en de nauwe contacten (cat. 2) kunnen gebruik maken van de prio-straten van de GGD.
- MBVOM heeft in de Kamer en media meermaals aangegeven dat hij wil dat in het onderwijs sneltesten gebruikt worden.

Advies:

- U kunt aangeven dat er op dit moment geen toeliding van leerlingen/onderwijspersoneel naar sneltesten is, zij krijgen de snelst beschikbare test die de betreffende GGD in de buurt aanbiedt.

Tijdelijk richting (begeleide) zelfafname + advisering deskundigenpanel

- Voor de (begeleide) afname van de antigeentesten gelden nu strenge eisen zoals medisch toezicht, geschoold personeel, hygiëne en afval, richtlijnen etc. De ingekochte testen zijn namelijk niet op de markt gebracht als zelfhulpmiddel, maar als medical device.
- Zelftesten zijn op dit moment nog niet op de NL markt toegelaten. Sinds 4 maart kunnen fabrikanten via een ontheffingsprocedure versneld tot de markt toegelaten worden. U volgt hiermee de Duitse aanpak (zie bijlage voor toelichting Duits aanpak en situatie in VK en Oostenrijk). Aanvragen worden binnen circa 5 werkdagen door VWS, RIVM en IGJ beoordeeld.
- Mits fabrikanten zich tijdig melden kunt u in maart de eerste ontheffing verlenen, en in april grootschalig met zelftesten aan de slag.
- Bij een ontheffing kunnen zelftesten laagdrempelig beschikbaar komen bij bijvoorbeeld drogisterijen en supermarkten.
- Daarnaast bereidt Dienst Testen een inkooptraject voor met als doel om na een verleende ontheffing ook centrale voorraad voor de komende maanden in te kopen die z.s.m. ingezet kan worden. Deze centrale voorraad kan onder meer voor het onderwijs benut worden.

- Op 5 maart verscheen een artikel in Trouw 'Tientallen miljoenen sneltests verzamelen stof in de opslag: onderwijs wordt aan het lijntje gehouden'. Onderwijsbonden hebben hierop verontwaardigd gereageerd, omdat zij graag gebruik willen maken van sneltests.
- Binnen het onderwijs bestaat de behoefte om meer te testen en hier ook maatwerk voor te bieden om continuïteit van het onderwijs zoveel mogelijk te borgen. Het gaat dan met name om laagdrempeligheid, snelheid, een hoge testfrequentie, en testen op de school of thuis. Deze gewenste eigenschappen maken de inzet van begeleide zelfafname lastig schaalbaar. Inzet van zelftesten zou hierin een rol kunnen spelen, waarbij logistiek via scholen geregeld moet worden en in het VO wel een bepaalde vorm van begeleiding gewenst lijkt te zijn.

Kenmerk
1841674-219535-PDC19

Advies:

- U kunt aangegeven dat, gegevens de ontwikkelingen met begeleide zelfafname en zelftesten, u het belangrijk vindt dat openen van het PO en VO hier niet van afhankelijk is.
- Dat u en minister MVBOM een groep experts, olv van 5.1.2e en met deelname van twee leden uit het onderwijsveld, hebben gevraagd om binnen drie weken een praktische oplossing te vinden om het gebruik van antigeentesten via begeleide zelfafname makkelijker mogelijk te maken. Dan wordt het ook voor onderwijs en werkgevers makkelijker. Ook kan het panel aanbevelingen doen over aanpassingen in wet- en regelgeving die het geven van begeleiding vergemakkelijken. Het panel is 2 maart gestart en streeft ernaar om in drie weken met een advies te komen.
- U kunt melden dat vanaf afgelopen week de mogelijkheid open is voor leveranciers van antigeentesten om een aanvraag te doen om hun tests toegelaten te worden als zelftest. Dat is stap naar spoedige inzet van zelftesten, ook in het onderwijs.

Opschaling van preventief testen in het VO

- Op basis van het advies van het deskundigenpanel en uitrol van zelftesten op de markt, kan de inzet van zelftesten met een vorm van begeleiding sterk worden opgeschaald.
- Deze beschikbaarheid zal oplopend zijn, waarbij in april nog sprake kan zijn van schaarste aan zelftesten. Er moet dus worden nagedacht over prioritering.
- VWS en Dienst Testen zijn in gesprek over de distributie van testen naar scholen.

Advies:

- U kunt aangegeven dat het van belang is dat OCW de scholen ondersteunt bij het inrichten om (begeleide) zelfafname mogelijk te maken.
- Het is van belang dat OCW in de opstartfase van inkoop van sneltesten nadenkt over prioritering. Bijvoorbeeld leraren (po en vo) eerst?
- Het van belang is dat OCW de distributie naar scholen organiseert in samenwerking met Dienst Testen en VWS.
- Als regels soepeler zijn, wat moet OCW samen met scholen regelen? Te denken valt aan: training van afnemers testen, logistiek van levering van de testen, hebben van voldoende testen. Evt. 5.1.2a of 5.1.2b of commerciële teststraten inzetten om de training voor begeleiding van zelfafname te doen.

Risicogericht testen in het VO

- Parallel aan het spoor van zelftesten en begeleide zelfafname werkt de GGD aan het inrichten en opschalen van mobiele en professionele afnameteams op scholen die ver van een teststraat gelegen zijn (meer dan

20 minuten fietsen). Dit geldt bij het risicogericht testen van leerlingen en leraren in het vo (de categorie 3 overige contacten die niet in quarantaine hoeven). Zo wordt de drempel voor deze leerlingen om ver naar een teststraat te moeten fietsen weggenomen. De GGD is bereid deze oplossing te implementeren, maar ondervindt hierbij nog weinig steun van OCW.

Kenmerk
1841674-219535-PDC19

Advies:

- U kunt aangeven dat zelftesten voor het risicogericht testen van categorie 3 contacten geen optie is, omdat zij aan een index zijn blootgesteld. Gewenst is hier professionele afname door of namens de GGD of eventueel zelfafname onder nauwe begeleiding van de GGD. De GGD is nog steeds bereid de geboden oplossing mogelijk te maken, maar zoekt ondersteuning en draagvlak vanuit OCW daarvoor.

Antigeensneltesten in de GGD-teststraten

- MBVOM zou graag zien dat leraren met klachten sneller getest worden, zodat zij weer sneller voor de klas kunnen staan. Gezien de grote voorraad aan antigeen(snel)testen wil MBVOM u vragen waarom het aandeel antigeentesten in de GGD-teststraat niet opgehoogd kan worden.

Advies:

- U kunt aangeven dat de GGD-teststraten bedoeld zijn voor mensen met klachten en risicogroepen en dat je deze groepen bij voorkeur met de meest gevoelige test wilt bedienen. Dat is nu nog vooral de PCR-test,
- 5.1.2i Procespositie Staat
- Antigeen(snel)testen zijn voor deze groep minder geschikt vanwege de lagere gevoeligheid. De antigeen(snel)testen op voorraad worden benut voor spoor 2 (preventief testen zonder klachten), het openen van de samenleving en veiliger werken en studeren. Het gaat dan om het testen van mensen zonder klachten en zonder bekende blootstelling. Deze testen kunnen ook in het onderwijs gebruikt worden, mits het onderwijs de afname kan organiseren.

Aanvullend punt:

Mogelijk brengt minister Slob het volgende punt op: kan een school in het primair en voortgezet onderwijs op basis van de grondslag gerechtvaardigd belang gegevens over leerlingen verstrekken aan de GGD ten behoeve van bron- en contactonderzoek? Advies: U wordt geadviseerd dit punt aan OCW te laten voor verder uitwerking.

Wens OCW en GGD

OCW wil graag dat scholen bij een positieve besmetting gegevens over de klasgenoten van de besmette persoon aan de GGD kunnen geven. Reden hiervoor is dat de gegevens sneller en accurater zijn dan wanneer de GGD via de uitvraag van het BCO bij de besmette persoon de gegevens ontvangt. OCW en de GGD willen dat de scholen de volgende gegevens delen:

- Namen van de leerlingen
- Telefoonnummer of e-mailadres
- Of de leerling op school was (presentielijst)
- Waar de leerling in de klas zit
- Of er sprake is van groepsvorming conform de RIVM richtlijnen.

Er is een wettelijke basis voor GGD'en om BCO uit te voeren, maar er is geen wettelijke grondslag voor andere organisaties om gegevens over derden, in dit geval leerlingen, aan de GGD te verstrekken.

Grondslag

Scholen hebben op basis van de AVG een grondslag nodig om persoonsgegevens te mogen delen met de GGD. Er zijn in dit geval verschillende grondslagen mogelijk: toestemming, gerechtvaardigd belang en een wettelijke grondslag.

Toestemming wordt niet werkbaar geacht omdat de scholen dan van alle ouders toestemming moeten krijgen om de gegevens aan de GGD te geven.

Gerechtvaardigd belang van de school of een derde kan een grondslag zijn voor het verstrekken van gegevens door de school. Er is ambtelijk gesproken met de AP over de mogelijkheid van het gebruik van deze grondslag. Naar aanleiding van dit gesprek heeft OCW een motivering opgesteld voor het gerechtvaardigd belang en deze aan de AP voorgelegd. VWS heeft hier ook input op geleverd. In die motivatie wordt het toetsingskader van de AP afgelopen en een afweging gemaakt tussen de belangen van de school en de betrokkene van wie de gegevens worden gedeeld. Als de AP zich kan vinden in de motivering dan kunnen scholen op deze grondslag de gegevens met de GGD delen. Als de AP van mening is dat er geen sprake is van gerechtvaardigd belang dan blijft er maar één optie over en dat is wetgeving.

5.1.2i Procespositie Staat

Ten aanzien van wetgeving heeft ambtelijk OCW gehint op een ministeriële regeling op basis van artikel 58q Wpg. Deze grondslag past niet omdat het ziet op beperkingen stellen van onderwijsactiviteiten waar deze gegevensdeling niet onder valt. Het is niet gezegd dat een grondslag voor scholen om gegevens uit te wisselen met de GGD in VWS wetgeving moet worden opgenomen. Aangezien het specifiek over scholen gaat kan dit ook in de OCW-wetgeving om te voorkomen dat er een algemene grondslag wordt ontwikkeld.

Kenmerk

1841674-219535-PDC19

Bijlage:

Huidig testbeleid in PO en VO

Kenmerk
1841674-219535-PDC19

- Voor **basisscholen** geldt dat kinderen en leerkrachten bij klachten thuis blijven en zich laten testen. Bij een besmetting gaat de hele klas naar huis en gedurende 10 dagen in quarantaine. Leraren en leerlingen kunnen zich op dag 5 laten testen en bij een negatieve testuitslag weer fysiek onderwijs volgen. Scholen kunnen in overleg met de GGD bubbels creëren in de klas, waardoor er een duidelijk onderscheid gemaakt kan worden tussen categorie 2 nauwe contacten (in de afgelopen 24 uur gedurende ten minste 15 minuten binnen 1,5 meter van de index) en categorie 3 overige contacten. Als de GGD hiermee heeft ingestemd, geldt dat categorie 2 contacten gedurende 10 dagen in quarantaine gaan. Leraren kunnen zich zo snel mogelijk laten testen en leraren en leerlingen kunnen zich op dag 5 laten testen. Bij een negatieve testuitslag op dag 5 kan weer fysiek onderwijs gevolgd worden. Categorie 3 leraren kunnen zich zo snel mogelijk laten testen en leraren en leerlingen kunnen zich op dag 5 laten testen. Zij hoeven niet in quarantaine, tenzij een van beide testen positief is.
- Voor **middelbare scholen** geldt dat leerlingen en leerkrachten bij klachten thuis blijven en zich laten testen. Op middelbare scholen wordt zoveel mogelijk afstand gehouden en daarom gaat bij een besmetting niet de hele klas naar huis. Binnen de school wordt geïdentificeerd welke leerlingen kwalificeren als categorie 2 nauw contact (in de afgelopen 24 uur gedurende ten minste 15 minuten binnen 1,5 meter van de index) en wie kwalificeren als categorie 3 overig contact. Nauwe contacten gaan 10 dagen in quarantaine, testen zich zo snel mogelijk en op dag 5 en kunnen bij een negatieve testuitslag op dag 5 weer naar school. Overige contacten kunnen gewoon fysiek onderwijs blijven volgen, maar worden wel geadviseerd om zich op dag 5 te laten testen en bij voorkeur ook zo snel mogelijk. Hierbij heeft de test op dag 5 wel de prioriteit.

Duitse aanpak zelftesten en situatie VK en Oostenrijk

- Oostenrijk, Duitsland en het VK zijn koploper op het gebied van zelftesten, al dan niet onder begeleiding.
- In Duitsland zijn zelftesten recentelijk via een ontheffingsprocedure toegelaten op de markt. De overheid heeft testen aangeschaft en wil die ook in het onderwijs inzetten.
- In Oostenrijk kunnen kinderen zich al 1x per week op school laten testen. Zelftesten zijn toegelaten via een registratiesysteem (dus niet beoordeeld zoals in Duitsland/Nederland).
- In het VK krijgen gezinnen met kinderen bij de heropening van het onderwijs gratis sneltesten om zich 2x per week thuis mee te testen, het is niet bekend of zij ook werken op basis van ontheffingen.
- Er is verschil tussen deze landen in hoe ze juridisch omgaan met het testen onder begeleiding (wel/geen toezicht van een arts, wel/geen medische handeling, bekwaamheidseisen die aan de begeleider gesteld worden, etc.).
- In Nederland is het deskundigenpanel gevraagd om hierover te adviseren.
- In andere landen wordt ook gekeken naar de inzet van zelftesten, al dan niet onder begeleiding, voor het onderwijs.